

do dávat na Slovensko tolik, kolik sami si přejí. Proto že H. V. uložil gen. Píkovi, aby oznámil Moskvě s vysvětlením důvodů, že se obrátíme k britským a americkým orgánům se žádostí o dodávání materiálu na Slovensko.¹

Pplk. P. sdělil, že britský F. O.² nedá souhlas k dodávání materiálu, nedá-li ruská vláda svolení. SOE nemůže předložit náčelníkům štábů návrh na dodávání, dokud F. O. nevysloví souhlas. Je proto jediná možnost učinit všechna opatření s naší strany v Moskvě, aby ruská vláda vyslovila souhlas brit. velvyslanci v Moskvě k dodávkám, jak o to žádal již dne 1. srpna 1944.

2. Položil jsem otázku pplk. P., co je pravdy na zprávě, že SOE zamýšlí vyslat misi na Slovensko. Sdělil jsem mu, že na sdělení našeho orgánu z Itálie, že Američané chtějí vyslat další orgány na Slovensko a při tom další materiál, bylo našemu orgánu v Itálii nařizeno, aby se postavil proti tomuto úmyslu Američanů.

Pplk. P. sdělil, že u gen. Goliaua jsou styční důstojníci ruští i američtí a proto že F. O. požaduje, aby tam byli vysláni i britští důstojníci. Právě dnes (3. X. 1944) uložil F. O. velvyslanci Nicholsovi, aby předložil ministru Masarykovi požadavek pro čs. vládu o souhlas k vyslání mise. Bude-li dán souhlas, oznámí F. O. ruské vládě fakt, že mise byla odeslána. Doplnil, že sám vysvětloval na F. O., že bude velmi obtížná situace pro misi, nebude-li moci prokázat podporu gen. Golianovi dodávkami materiálu.

3. Oznámil mi, že byl u něho americký kapitán Kotek a sdělil mu překážky, které jsou spojeny s další dodávkou materiálu, který je připraven pro Slovensko. „Joint Staff“³ nepovolili dodávat zbraně bez souhlasu Ruska, gen. Donovan má zájem na dodávkách. Poněvadž již není záminky vyslat letoun, jako bylo pro odvezení zajatých letců, požádali Američané gen. Wilsona, aby dovolil zbraně dodat; ten zamítl, poněvadž ČSR nespadá do jeho sféry.

Londýn, 4. říjen 1944.

Za správnost opisu:

pplk. gšt. Rosík

Náčelník štábu v. r.:

SÚA Praha. E 22-12-14/569-571. Koncept. Strojopisný priepis.

391

1944, október 5. [Banská Bystrica.] — Hlásenie veliteľa 1. čs. armády gen. J. Goliaua o zhoršení vojenskej situácie v dôsledku sústredeného útoku Nemcov na západnom a severnom úseku, zaslané rádiotelegraficky hlavnému veliteľovi gen. S. Ingrovi do Londýna.

VI 100541/44¹

Dňa 4. októbra zahájili Nemci sústredený útok na smeroch:

1. Sv. Kríž—Zvolen.
2. Diviaky—Kremnica.
3. Diviaky—Banská Bystrica.
4. Ružomberok—Banská Bystrica
5. Kráľova Lehota—Brezno.

Po ťažkých bojoch do večera prenikli na smere 1. do Kremničky, na smere 2. k Hornej Štubni, na smere 3. ku kóte 629 juhozápadne Čremošné. Na ostatných smeroch boli odrazení.

¹ Vid' dokument čis. 421.

² Foreign Office — britské ministerstvo zahraničných vecí.

³ Spojené anglo-americké veliteľstvo.

¹ Číslo rádiogramu doplnené podľa záznamu rádiogramu v českom znení. (VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/3/1.)

Straty vlastné aj nepriateľa sú veľké.
 Naše protiútoky na smere 2. a 3. sú v prúde od dnes rána.
 Situácia vážna na západe, bez pomoci neudržateľná.

Gen. Golian.

SÚA Praha. PMR-L, sign. Slov. nár. rada. Odpis. Strojopisný priepis.

392

1944, október 6. [Banská Bystrica.] — Situačné hlásenie veliteľa 1. čs. armády gen. J. Goliana o nemožnosti zastaviť útok Nemcov na západnom úseku s úmyslom prejsť na partizánsky spôsob boja, zaslané rádio-telegraficky hlavnému veliteľovi gen. S. Ingrovi do Londýna.

VI 100645/44¹

Hlásim, že silný tlak nepriateľa trval po celý deň 5. októbra na smeroch:
 Sv. Kríž—Zvolen,
 Diviaky—Kremnica a
 Diviaky—B. Bystrica.

Obrana na týchto smeroch bola rozbitá, narýchlo sa znova organizuje silami, ktoré t. č. mám.

Postup Nemcov však nemožno zastaviť.

Po páde Zvolena a B. Bystrice budem brániť Horehronie (Nízke Tatry a Slov. Krušohorie) a podľa situácie postupne prejdem na partizánsku vojnu.

Prosím o schválenie.

Gama.

SÚA Praha. PMR-L, sign. Slov. nár. rada. Odpis. Strojopisný priepis.

393

1944, október 6. [Banská Bystrica.] — Nariadenie náčelníka štábu veliteľstva 1. čs. armády mjr. J. Nosku na preskupenie IV. taktickej skupiny vzhľadom na nepriateľský prielom v priestore Sklené a Sv. Kríž nad Hronom.

Vec: IV. skupina — preskupenie.

Tajné

Vzhľadom na to, že nepriateľ prelomil naše obranné p[ostavenie] jak v priestore Sklené, tak aj v priestore Sv. Kríž n/Hronom [naria]ďujem:

¹ Číslo rádiogramu doplnené podľa záznamu rádiogramu v českom znení, pripojeného k vojnovému denníku operačného oddelenia štábu pre vybudovanie brannej moci (SÚA Praha, O 61-19-9/149). Na tomto zázname je rukopisná poznámka: „10/11. Podle oznámení nác. štábu bylo nařízeno držet Zvolen—B. Bystricu.“